

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 maart 2024

Zaaknummer : 1233130
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Concept-verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ 2024

Kernboodschap

Op grond van de Jeugdwet is de gemeenteraad verplicht om een verordening jeugdhulp vast te stellen. Samen met de zeven regiogemeenten van Zuid-Kennemerland en IJmond is een concept-verordening opgesteld. Het concept wordt aan de commissie samenleving aangeboden voor het ophalen van haar bevindingen. Vervolgens zal de gemeenteraad de verordening vaststellen.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van de conceptversie van de verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ 2024 en de bijlagen;
2. De concept verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ 2024 voor te leggen aan de commissie samenleving en haar bevindingen te vragen op de bijbehorende uitgangspunten (B-stuk).

Wettelijke grondslag

Bevoegdheid

Het college is op grond van artikel 160, onder b van de Gemeentewet, bevoegd om beslissingen van de gemeenteraad voor te bereiden.

Het vaststellen van de verordening is uiteindelijk een raadsbevoegdheid. Op basis van de bevindingen van de zeven gemeenten, wordt de verordening definitief gemaakt, om deze vervolgens per gemeente ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

Bestuurlijke achtergrond

Op 30 september 2021 is de Regiovisie jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond (hierna: regiovisie) vastgesteld. De regiovisie vormt het gezamenlijke inhoudelijke kader waarop regionaal gestuurd wordt. Op 12 juli 2022 is de gezamenlijke inkoopprocedure vastgesteld voor de verwerving van de jeugdhulp. In het kader van de gezamenlijke inkoop, de regiovisie en de afspraak om het beleid regionaal te harmoniseren, is de regionale Verordening Jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond 2024 (hierna: de verordening) opgesteld.

Motivering

Met het opstellen van de verordening wordt een eenduidige uitvoering van jeugdhulp duurzaam geborgd. Dit is bevorderlijk voor de samenwerking tussen de regiogemeenten en de uitvoerende partijen. Deze verordening wordt, samen met de nog op te stellen nadere regels, gebruikt als instrument om te bepalen wanneer er jeugdhulp wordt ingezet en hoe de invulling en uitwerking eruit ziet. De verordening sluit aan op de eerder gemaakte beleidskeuzes en de doelen van de vastgestelde regiovisie, die tevens uitvoering geeft aan een deel van de Resolutie Norm van Opdrachtgeverschap (NvO) Jeugd (vastgesteld door de gemeenten in VNG-verband, juni 2020). De regiovisie en de door de colleges vastgestelde gunningsleidraden voor de inkoop van specialistische jeugdhulp – waarin is afgesproken te streven naar het harmoniseren van beleid – gelden als basis voor de verordening.

De wethouders met portefeuille jeugd uit de regiogemeenten hebben overeenstemming bereikt over de regionaal gelijkgestemde inhoud van de nieuwe verordening. Om deze reden wordt aan alle zeven raadscommissies gevraagd haar bevindingen mee te geven op de conceptversie. Op basis van de bevindingen wordt de nieuwe verordening definitief gemaakt. Vervolgens zal de definitieve verordening aan iedere gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden.

Argumenten

1. De nieuwe verordening jeugdhulp moet regionaal worden afgestemd

Het opvragen van de bevindingen houdt in dat de zeven raadscommissies in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond in de gelegenheid worden gesteld hun perspectief te delen zodat de inhoud van de verordening vervolgens regionaal kan worden afgestemd. Op basis van deze bevindingen wordt de verordening definitief gemaakt. Hiervoor wordt in de loop van 2024 het besluitvormingsproces doorlopen. De verordening jeugdhulp bevat regels over:

- de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen;
- de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen;
- de wijze waarop en onder welke voorwaarden de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;

- bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet;
- waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan.

De concept-verordening en de toelichting daarop zijn bijgevoegd als bijlagen (bijlage 1 en 2).

2.1 De commissie samenleving adviseert de gemeenteraad

De commissie Samenleving voorziet de gemeenteraad van haar bevindingen over het vaststellen van de nieuwe verordening. Het collegebesluit, inclusief bijlagen, voorziet de commissie Samenleving van de benodigde informatie en fungeert als gespreksopener voor de commissievergadering. Op basis van de opgehaalde bevindingen wordt de verordening definitief gemaakt, om deze vervolgens per gemeente ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

In lijn met de inrichting van het regionale jeugdinstel zijn er een aantal uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de verordening. Overeenstemming over deze drie grondslagen vormt de basis voor het tot stand komen van een regionale verordening.

a. Er is één geharmoniseerde verordening voor de zeven gemeenten in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond

Omdat de regionale gemeenten een gezamenlijk jeugdhulpstelsel hebben vormgegeven, dient er ook sprake te zijn van een regionale verordening waarin eenduidige kaders voor de uit te voeren taken worden gesteld. Deze verordening sluit aan op de gemeenschappelijke uitgangspunten en overwegingen die zijn gemaakt bij de inrichting van het stelsel.

b. Er is één manier van resultaatgericht verwijzen in de toeleiding naar de verschillende vormen van ingekochte jeugdhulp

De verordening is in lijn met de huidige wet- en regelgeving opgesteld. Er is hierop één uitzondering en dat is het resultaatgericht verwijzen. Op grond van de jurisprudentie moeten de aard en omvang van de hulp worden vastgesteld. In deze verordening wordt hier, in lijn met de regionale werkwijze, van afgeweken. Gezien de lumpsum financiering ligt het voor de hand dat de aard en omvang wordt bepaald door de consortia en niet door de (wettelijke) verwijzers. De verwijzers stellen enkel de hulpvraag vast. Dit is vastgelegd in de verordening.

c. De verordening is beleidsarm

In nadere regels en beleidsregels worden relevante artikelen verder uitgewerkt. Dit biedt meer flexibiliteit in de uitvoering van het beleid en draagt bij aan een vermindering van administratieve lasten. Voor deze manier van werken is mede gekozen omdat de huidige wetgeving en regelgeving zo in beweging is. De nieuwe jeugdwet is nog in behandeling en aan de in juni 2023 vastgestelde Hervormingsagenda Jeugd (hierna: HAJ) wordt uitvoering gegeven. Eén van de onderdelen van de HAJ is de afbakening reikwijdte jeugdhulpplicht. De verwachting is dat de uitwerking van de HAJ en de nieuwe jeugdwet leiden tot aanpassingen van deze nog vast te stellen verordening jeugdhulp.

2.2 Wijzigingen t.o.v. huidige verordening jeugd

Er is een wordt-was tabel opgesteld (zie bijlage 3) om de verschillen met de oude verordening inzichtelijk te maken. De indeling van de nieuwe verordening verschilt met de voorgaande verordening en op verschillende onderdelen is de inhoud aangepast. Naast het resultaatgericht verwijzen worden de grootste wijzigingen, vergeleken met de huidige verordening jeugd van Heemstede, hieronder besproken.

Informeel pgb

In de huidige verordening jeugd wordt onderscheid gemaakt tussen pgb-tarieven voor personen die wel of niet werkzaam zijn voor een professionele zorgaanbieder. Dit onderscheid komt te vervallen. In plaats hiervan komt er een onderscheid tussen een formeel en informeel tarief. Het informele tarief geldt als de jeugdhulp wordt geboden door een bloed- of aanverwant in de 1^e of 2^e graad van de budgethouder of door een ander persoon dan beschreven in artikel 5.2, lid 1 van de concept verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ. De optie voor informeel pgb wordt alleen in hoge uitzondering gegeven. Dit staat nader uitgelegd in de toelichting op de verordening en zal ook meegenomen worden in de nog te ontwikkelen nadere regels en beleidsregels. In de huidige verordening is deze optie niet expliciet benoemd, maar wel mogelijk via de hardheidsclausule.

Persoonsgebonden budget-tarieven

Als alternatief voor jeugdhulp via zorg in natura (regionaal ingekochte jeugdhulp) kan een individuele jeugdhulpvoorziening worden bekostigd via een persoonsgebonden budget (hierna: pgb). Een onderdeel van de regionaal afgestemde verordening is het regionaliseren van deze pgb-tarieven. Dit om voor aanbieders en inwoners in Zuid-Kennemerland en IJmond een eenduidige manier van werken te hanteren.

De tarieven voor het pgb worden door het college vastgesteld. De basis voor de regionale pgb-tarieven ligt in het tariefonderzoek dat door Berenschot voor Perceel 2 is uitgevoerd. De jaarlijks geïndexeerde pgb-tarieven in Heemstede liggen veelal hoger dan de regionale pgb-tarieven zoals deze in concept zijn opgenomen in bijlage 4. Met het vaststellen van de definitieve verordening, worden ook de pgb-tarieven vastgesteld. De huidige tarieven gelden tot de nieuwe verordening wordt vastgesteld. De tarieven uit de dan nog lopende pgb-besluiten blijven echter rechtsgeldig totdat het besluit afloopt.

Dyslexiezorg

Dyslexiezorg voor jeugdigen met ernstige dyslexie viel tot 1 januari 2015 onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de geestelijke gezondheidszorg. In de nieuwe verordening worden de voortgezet onderwijs-scholen gemandateerd om namens het college te besluiten over de inzet van dyslexiehulp. Dyslexie valt onder de reikwijdte van de Jeugdwet. In de Jeugdwet staat bovendien dat moet worden voldaan aan de landelijke protocollen als het gaat om de inzet van dyslexiezorg.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Risico's

Op het moment dat de zeven gemeenteraden sterk afwijkende bevindingen indienen, komt het harmoniseren van het beleid in het gedrang en worden de administratieve lasten voor de betrokken jeugdhulpaanbieders niet verminderd. Dit bemoeilijkt het behalen van de in de regiovisie opgestelde beleidsdoelen en moet daarom als risicofactor worden meegenomen.

Daarnaast zijn er landelijk veel ontwikkelingen gaande op het gebied van jeugdzorg, waaronder de herziening van de Jeugdwet in het kader van de HVAJ. Gelet op de urgentie om tot een geldende en bij de regionale inkoop passende verordening te komen, kunnen we deze ontwikkelingen niet afwachten. Het is mogelijk dat de verordening op basis van deze ontwikkelingen in de toekomst aangepast moet worden.

De concept-verordening is zoveel mogelijk in lijn met de actuele wet- en regelgeving opgesteld. Er is één uitzondering en dat is het resultaatgericht beschikken. Op grond van jurisprudentie moeten de aard en omvang van de hulp worden vastgesteld. In deze verordening wordt hier, in lijn met de regionale werkwijze, van afgeweken. Dan kans is reëel dat deze beschikkingen bij een bezwaarprocedure bij de rechter geen stand houden en er alsnog aard en omvang van de hulp moeten worden vastgesteld.

Alternatieven

Het alternatief is om geen bevindingen mee te geven en uiteindelijk niet in te stemmen met een regionaal geharmoniseerde verordening. De huidige verordening blijft dan van kracht waardoor de regionale verschillen tussen gemeenten in stand blijven. Voor de consortia en andere jeugdpartners (zoals het onderwijs, CJG, etc.) is een zo uniform mogelijk beleid van belang om o.a. de administratieve lasten te verminderen. Met een regionale samenwerking in de inkoop van specialistische jeugdhulp, zou het voor alle bij de jeugdhulp betrokken partijen onuitvoerbaar worden als iedere individuele gemeente een eigen invulling geeft aan de verordening jeugdhulp.

Een mogelijk alternatief is niet resultaat gericht te beschikken. Echter gezien de lumpsum financiering ligt het voor de hand dat de aard en omvang wordt bepaald door de consortia en niet door de (wettelijke) verwijzers. Op het moment dat de aard en omvang bepaald worden door de (wettelijke) verwijzers brengt dit een administratieve lastenverzwaring met zich mee.

Financiën

Niet van toepassing

Samenwerking en communicatie

De verordening is gezamenlijk opgesteld met de regiogemeenten en afgestemd met het CJG, de consortia en de Gecertificeerde Instellingen (GI's).

Planning/uitvoering

De conceptversie van de verordening wordt in april 2024 aan de raadscommissie voorgelegd. Dit proces wordt in alle regiogemeenten doorlopen. Hierover wordt het college actief geïnformeerd via de wethouder met portefeuille jeugd. Op basis van de bevindingen van de zeven gemeenten, wordt de verordening definitief gemaakt, om deze vervolgens per gemeente ter vaststelling aan de raad aan te bieden. Na vaststelling van de verordening zullen er nadere regels en beleidsregels door het college worden vastgesteld.

Naast de raadscommissies van de regiogemeenten worden waar mogelijk ook, de participatie- en adviesraden van de gemeenten en de consortia in de gelegenheid gesteld hun bevindingen op de concept-verordening te geven.

Bijlage(n)

1. Concept verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ 2024
2. Toelichting concept verordening jeugdhulp gemeente ZKIJ 2024
3. Wordt-was tabel gemeente Heemstede
4. Regionale pgb-tarieven 2024 - concept